

Smetánku lékařskou, latinsky *taraxacum officinalis*, známe všichni ponejvíc pod jménem pampeliška. „Pam, pam, pampeliško, udělej mi klíč!“ – zpívali jsme huhňavě s pampeliškovým stvolem v puse. Co bychom však s tím klíčem, kterému se vytvořily krásné spirálovité lokýnky, měli otevřít, to jsme nevěděli. Rozhodně však ta celá věc měla nádech tajemnosti. Byly to snad klíče k ukrytým pokladům ve skále – či v duši? Možná nám sama pampeliška dá odpověď.

Pampelišce se v našich zemích v minulých staletích říkalo pléška. Prý od plešky, kterou má po rozfoukání semen. Podle koule, kterou tvoří se semeny, se jí říkalo i palice, a z palice a pléšky vznikl prý současný název pampeliška.

Pampeliška má kuželovitý, špičatý, poměrně dlouhý kořen, takže se dostane hluboko do půdy, kde i za sucha přijímá dostatek vláhy. Také půdu zkpřňuje a vytahuje z hloubek nahoru živiny, čímž je velmi prospěšná.

Na vrchu jejího kuželovitého kořene narostou na jaře lístky, které jsou spirálovitě uspořádané okolo krku rostliny, t.j. na rozhraní stvolu a kořene. Spirála listů jaksi dovytváří kuželovitý tvar, započatý kořenem. Je to spirála, mající svou špičku, svůj počátek, v zemi, která opouštějíc zemi, rozšafně se rozšiřuje a otvírá nebi, slunci vstříc. Uprostřed ní se pak na dlouhých stvolech objevují květy, které jsou očividně obrazem slunce, jeho dětmi. Květy samy jsou malými sluníčky, zářícími jako slunce samo.

V pampelišce se spojují dva hlavní principy – jeden slunečný, světlý, ohnivý, mužský, – ten je patrný na první pohled u rozkvetlé pampelišky – a druhý měsíční, ženský, vodní, chladivý. Ten je však skryt v rostlině v podobě jejího mléka.

U pampelišky nechybí ale ani element vzduchu, i když se projeví až u semen. Jsou jako ochmýřené padáčky a létají daleko, vysoko, do všech stran.

Podle starých pramenů se rostlina přiřazuje ke znamení Střelce /Jupiter/, ale má mít v sobě i vlastnosti Venuše, Marsu, vlastností Slunce a samozřejmě i Luny.

Pampeliška jako léčivá bylina vysušuje, ochlazuje, vyčišťuje, otvírá.

Na jaře jíme hlavně její listy, které používáme jak do salátů nebo jiných jídel, tak i zvenčí na případná zranění, zarudlá zanícená místa apod., protože chladí, uklidňují, vyživují. Květy však mají kvalitu teplou, spíše aktivizující /žluto-oranžová barva/, je v nich méně ženského principu a více mužského /aktivní, povzbuzující/.

Na jarní očistění krve, pro omlazení slinivky, pro občerstvení jater, žlučníku i ledvin doporučuje např. Maria Trebenová jíst na jaře během tří neděl pět až deset stvolů pampelišky denně. Ve stvolu se projevují síly Marsu, což poznáme na jeho často načervenalé barvě. Mars našemu pročištění dodá energii, hloubku, není to jen nějaké šolichání.

Vzhledem k oživující teplé síle květů by bylo dobré používat k tomu účelu i květy buď v podobě medu, nebo i syrové či jinak zpracované do jídla. Především u lidí, kteří jsou slabí a zimomřiví nebo kteří se chtějí zbavit nějaké chronické choroby, je třeba využít teplých sil květů, které „dávají věci do pohybu“.

Jako bylinu proti bradavicím se pampeliška používala takto: třetí den ubývajícího měsíce se vyhrabal kořen a jeho mlékem se bradavice potřely. S ubývajícím měsícem pak zmizela i bradavice.

Do té doby, než byla do Evropy v 16.století dovezena z Ameriky první slunečnice, říkalo se v německy mluvících zemích dnešní pampelišce slunečnice. V křesťanském umění a ikonografii byla pampeliška významově přiřazována ke Kristu, „slunci světa“. A protože se světlo a oči vzájemně podmiňují, platila v průběhu středověku za výtečný lék proti různým očním chorobám. Dříve bývalo zvykem, pověsit si na krk devět navlečených kousků kořene. Prý je to bylina, která snímá „závoj“ z očí. Možná ne jenom tělesně?

Anglický bylinář-lékař Culpeper napsal okolo roku 1649: „Tato bylina nám pomáhá vidět dál i bez brýlí.“ A známý bylinkář našeho století, farář Kunzle, píše: „Hořké mlíčí pampelišky vyjasňuje oči, zahání skvrny. Mlíčí se jednoduše nakape do oka“.

Má-li někdo červené, zanícené oči, má si je omývatí vodou, ve které byly celý den za studena máčeny nakrájené kořeny pampelišky.

Tyto kořeny se měly sbírat podle určitých pravidel, a sice před východem slunce, když měsíc ubývá a nachází se ve znamení Panny. Zdá se vám to zbytečné? Nuže, novější výzkumy ukazují, že se metabolismus rostlin /a nejen rostlin/ mění podle postavení Slunce, Měsíce a dalších planet. Pampeliška je energeticky i chemicky jiná ráno než večer. Na jaře

je jiná než na podzim. Na jaře obsahuje kořen např. 1,5 procent inulinu a kolem 17 procent cukru. Na podzim je obsah cukru mnohem menší a inulin vystoupí na 40 procent. Na jaře je v kořenech více hořčin než na podzim. V srpnu je inulin ve svém maximu, v září taraxin, v říjnu levulin. Zhruba padesát látek z kořene pampelišky, které byly zatím prozkoumány, podléhá těmto proměnám metabolismu.

Podle Rudolfa Steinera, zakladatele antroposofického pohledu na svět, dokáže pampeliška kontrolovaně, s mírou, a přesto bohatě využít vlivy světla a kosmického záření, přeměnit je ve vlastní sílu. Zprostředkovatelem této sluneční energie na hmotné úrovni je křemík, který také v metabolismu pampelišky zaujímá význačné místo. Steiner ukázal, že rostliny s výrazným metabolismem křemíku jsou velmi citlivé na světlo a dokážou vlivy světla a kosmického záření dobře využít, aniž by se jimi nechaly přemoci a produkovaly jedovaté látky. V látkové výměně pampelišky jsou procesy křemíku harmonicky vyváženy s procesy draslíku. Draslík se podílí na hospodaření rostliny s vodou /mlčí/. Tak je v pampelišce vyvážen princip světelný, ohnivý, mužský, s principem vody, měsíce, zchlazení a výživy.

Kuželovitě spirálovitý energetický tvar pampelišky se objevuje také ve tvaru ochmýřené semene, v padáčku, který je též jako trychtýř, otevřený nahoru. Jako nám rozzářený květ připomíná slunce a jasný den, palice s ochmýřenými vzdušnými semeny jako by byla obrazem hvězdné sféry, obrazem kosmu. Zároveň je tento tvar, tento nahoru otevřený trychtýř výrazem silné přijímavosti a citlivosti pampelišky vůči kosmickým vlivům. Jakoby se v pampelišce plodná temnota matky Země otvírala vlivům světla, vlivům otce Boha, a nasávala žádostivě jeho formující paprsky.

Ochmýřená koule pampelišky se používala i k věštění. Člověk nejprve položí otázku, a pak vši silou foukne. Kolik zůstane na plešce chmýříček, tolik ... přání se mi splní, za tolik let se vdám, tolik dní ještě budu čekat, atd. Pokud byste ale měli něco opravdu důležitého, snad by bylo lepší si s tou hlavičkou nejdřív přátelsky popovídat, před tím, než položíte otázku.

Jako každý druh rostlin, tak i pampeliška má svého ducha, svého anděla, který se o tu rostlinu stará. Říká se mu deva, česky bychom mohli říci snad pampelišková víla. A jiné by byly třeba hrášková víla, sněženková víla, ... k růžím mne napadá spíš růžová královna. Že by ty ostatní byly také královny? - Zkusme to: sedmikrásková královna, macešková královna, fialková královna, ale třeba taky jitrocelový král, pelyňkový král, a podobně. Jaké oslovení však zvolíme, nebude tak důležité, neboť záleží hlavně na našem vztahu k rostlince, který by měl být láskyplný, uctívý a vděčný.

A proč mluvím o oslovení? Nuže, v každé dobré společnosti bývá zvykem, že se lidé pozdraví, když někam přijdou, že si poví třeba proč přišli, zeptají se, chtějí-li, na něco, dochází tam k výměně, k setkání. Příležitostně, když někdo obdrží dárek nebo když dojde k výměně dáreků, tak je naprosto samozřejmé, že se aspoň poděkuje.

Chceme-li od nějaké byliny pomoc, měli bychom se k ní obrátit jako k příteli. Měli bychom ji nahlas pozdravit a říct jí, proč ji potřebujeme, pro koho, a požádat ji, aby dala léčivou sílu do bylin, které chceme nasbírat. A když si vezmeme kolik potřebujeme, poděkujeme, a pokud možno, zanecháme malý dárek, třeba trochu mouky, pár zrn obilí, kousek chleba, hezký kamínek, minci apod. Můžeme se i pomodlit.

Rostliny jsou v přirovnání k lidem v jakémsi spícím stavu, a proto je třeba je probudit, nejraději zpěvem, ale i pouhou mluvou. Rostliny jsou člověku podřízeny, dělají, jak jim řekne, pokud se člověk chová přátelsky a láskyplně. Rostliny jsou člověku jako měsíc slunci - odrážejí jeho dobrotu, jeho lásku, jeho pozornost. Kolik lásky do nich vložíme, takovou silou jsou nám schopny pomoci.

Naše civilizace ztratila kvůli mocenským bojům mezi církví a pohany vztah k matce Zemi, ztratila vztah k bytostem, které žijí kolem nás a s námi. Mnoho lidí, zabývajících se bylinami, bylo odsouzeno jako kacíři a čarodějnice. Neprávem jsme odsuzovali „modly“ přírodních národů. Nejsou to modly, jsou to napodobeniny za normálních okolností neviditelných, nicméně skutečných bytostí, a rituály jsou výrazem vzájemné komunikace a interakce. Tak jako jsme slušní ke svým přátelům lidským, tak bychom měli vnímat a respektovat i své přátele z říše rostlinné, zvířecí i minerální. Nejsou lidmi. Ale jsou zrovna tak od jednoho Boha jako my, jsou našimi sestrami a bratry, a hlavně, jsou vědomí a schopní komunikace. To jenom my jsme ztratili schopnost vnímat.

Chcete-li se domluvit s Angličanem, začnete se nejspíš učit angličtinu.

Budete-li chtít komunikovat s rostlinami, je potřeba pouze začít. Je dobré k nim mluvit, ať již nahlas či potichu. Naučit se jim naslouchat je ovšem taky důležité. Rostlina se pak sděluje prostřednictvím vnuknutí a pocitů, v přírodě i pomocí motýla, včelky atd., jen vzácně však prostřednictvím přímého vizuálního setkání. Máte-li chuť, začněte! Jde jen o to, otevřít se a stát se učedníkem.

DOPORUČUJEME publikaci [Léčivá pampeliška](#)